EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 30.5.2012
COM(2012) 324 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Portugalin vuoden 2012 kansallisesta uudistusohjelmasta

sekä samassa yhteydessä annettu Portugalin vuosien 2012–2016 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

{SWD(2012) 324 final}

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Portugalin vuoden 2012 kansallisesta uudistusohjelmasta

sekä samassa yhteydessä annettu Portugalin vuosien 2012–2016 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97[1] ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen[2],

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat[3],

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 26 päivänä maaliskuuta 2010 Euroopan komission ehdotuksen, jolla käynnistetään uusi työllisyys- ja kasvustrategia, Eurooppa 2020. Strategian lähtökohtana on tehostaa talouspolitiikan koordinointia. Strategia keskitetään avainalueisiin, joilla tarvitaan toimia Euroopan kestävän kasvun vauhdittamiseksi ja kilpailukyvyn lisäämiseksi.

(2) Neuvosto antoi 13 päivänä heinäkuuta 2010 suosituksen jäsenvaltioiden ja unionin talouspolitiikan laajoista suuntaviivoista (2010–2014) ja hyväksyi 21 päivänä lokakuuta 2010 päätöksen jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista[4]. Yhdessä nämä muodostavat ns. yhdennetyt suuntaviivat. Jäsenvaltioita kehotettiin

---

1 EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.
2 COM(2012) 324 final.
3 P7_TA(2012)0048 ja P7_TA(2012)0047.
4 Neuvoston päätös 2012/238/EU, annettu 26 päivänä huhtikuuta 2012.

ottamaan yhdennetyt suuntaviivat huomioon kansallisessa talous- ja työllisyyspolitiikassaan.

(3) Neuvosto antoi 12 päivänä heinäkuuta 2011 suosituksen Portugalin vuoden 2011 kansallisesta uudistusohjelmasta.

(4) Komissio hyväksyi 23 päivänä marraskuuta 2011 toisen vuotuisen kasvuselvityksen. Tästä alkoi toinen politiikan yhdennetyn etukäteiskoordinoinnin EU-ohjausjakso, jonka perusta on Eurooppa 2020 -strategiassa.

(5) Eurooppa-neuvosto hyväksyi 2 päivänä maaliskuuta 2012 rahoitusvakauden turvaamisen, julkisen talouden vakauttamisen ja kasvun vauhdittamisen painopisteet. Se korosti tarvetta edistää eriytettyjä strategioita kasvua edistävän julkisen talouden vakauttamiseksi, palauttaa talouden normaali luotottaminen, edistää kasvua ja kilpailukykyä, puuttua työttömyyteen ja kriisin sosiaalisiin seurauksiin sekä nykyaikaistaa julkishallintoa.

(6) Lisäksi Eurooppa-neuvosto kehotti 2 päivänä maaliskuuta 2012 Euro Plus -sopimukseen osallistuvia jäsenvaltioita esittämään sitoumuksensa niin ajoissa, että ne voidaan sisällyttää vakaus- tai lähentymisohjelmiin ja kansallisiin uudistusohjelmiin.

(7) Portugali toimitti vuosia 2012–2016 koskevan vakausohjelmansa 2 päivänä toukokuuta 2012 ja vuoden 2012 kansallisen uudistusohjelmansa 7 päivänä toukokuuta 2012.

(8) Neuvosto hyväksyi 30 päivänä toukokuuta 2011 täytäntöönpanopäätöksen 2011/344/EU, jossa Portugalille myönnettiin keskipitkän ajan rahoitustukea kolmeksi vuodeksi vuodesta 2011 vuoteen 2014 Euroopan rahoituksenvakautusmekanismin perustamisesta 11 päivänä toukokuuta 2010 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 407/2010 mukaisesti. Siihen liittyvässä, samana päivänä allekirjoitetussa yhteisymmärryspöytäkirjassa ja sen myöhemmissä täydennysosissa vahvistetaan ne talouspoliittiset ehdot, joiden perusteella rahoitustukea myönnetään.

(9) Portugali on edistynyt hyvin joillakin osa-alueilla, mutta merkittäviä haasteita on vielä jäljellä. Julkisen talouden tavoitteiden saavuttaminen on olennaista, jos hallitus haluaa ohjelmakaudella saada markkinoilta jälleen normaalisti rahoitusta. Jotta vuoden 2012 julkisen talouden tavoitteisiin liittyviä riskejä voidaan rajoittaa, on keskeistä panna ohjelman rakenteelliset finanssipoliittiset toimenpiteet nopeasti ja määrätietoisesti täytäntöön. Samalla hallituksen on keskityttävä uudistuksiin, joilla puututaan Portugalin kilpailukyvyn haasteisiin. Vuoden 2012 talousarviossa ei noudateta fiskaalista devalvaatiota koskevia aikaisempia suunnitelmia. Tämän vuoksi on entistäkin tärkeämpää toteuttaa nopeasti lisää työ- ja hyödykemarkkinoiden rakenneuudistuksia, jotta voidaan supistaa työvoimakustannuksia, lisätä joustavuutta ja madaltaa markkinoillepääsyn esteitä. Hallitukselta vaaditaan pitkäjänteisyyttä ja määrätietoisuutta, jotta saavutettujen etujen vahva puolustaminen ei estä uudistuksia.

(10) Talouden sopeutusohjelman kolmannessa tarkistuksessa pääteltiin, että Portugali on toteuttanut aikataulussa yhteisymmärryspöytäkirjaan sisältyviä ehtoja. Erityisesti vuoden 2011 julkisen talouden alijäämän supistamistavoitteet (5,9 prosenttia suhteessa BKT:hen) on ylitetty, kun valtiolle siirrettiin pankkien eläkerahastot, joiden suuruus on 3½ prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämän kertaluontoisen toimenpiteen lisäksi

julkisen talouden rakenteellinen vakauttaminen oli vuonna 2011 mittavaa, ja vakauttamistoimenpiteiden suuruus oli 3½ prosenttia suhteessa BKT:hen. Pankit ovat edenneet aikataulussa ohjelman mukaisten pääomavaatimusten täyttämiseksi vuoden lopussa. Niiden on kuitenkin parannettava vakavaraisuussuhdettaan edelleen vuonna 2012, jotta ne täyttävät ohjelman mukaiset vaatimukset ja noudattavat Euroopan pankkiviranomaisen vaatimusta ottaa huomioon valtion velkaan liittyvät riskit, paikalla tehtävää tarkastusta koskeva erityisohjelma ja pankkien yksityisten eläkejärjestelmien suunniteltu siirto.

(11) BKT supistui vuonna 2001 ennustettua vähemmän, sillä vienti ja kulutus ylittivät ennusteet. Vuoden 2011 viimeisellä neljänneksellä ja vuoden 2012 alussa kotimainen kysyntä oli kuitenkin heikkoa, työttömyys kasvoi jyrkästi ja yritysten luottamus oli vähäistä. Komission yksiköiden kevään talousennusteen mukaan vuoden 2012 näkymät ovat heikentyneet, ja BKT:n ennustetaan nyt supistuvan 3,3 prosenttia eli 3 prosenttiyksikköä syksyn talousennustetta enemmän. Vuoden 2013 talouskasvun arvioidaan myös olevan hitaampaa kuin alun perin odotettiin. Vaikka ulkoinen sopeuttaminen on tähän mennessä ollut huomattavan nopeaa, kun Portugalin vientituotteet ovat kasvattaneet markkinaosuuksiaan EU:n ulkopuolella ja tuonti on vähentynyt tuntuvasti, sen jatkuminen on kuitenkin epävarmaa. Koska Portugalilla on paljon ulkomaista velkaa, tarvitaan varsin huomattavia rakenteellisia lisäsopeutustoimenpiteitä.

(12) Vuoden 2012 talousarviossa tavoitteena on 4,5 prosentin julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen, mikä vastaa talouden sopeutusohjelman vaatimuksia ja liiallista alijäämää koskevan menettelyn yhteydessä Portugalille annettuja neuvoston suosituksia. Vakausohjelmassa esitetyt keskipitkän aikavälin julkisen talouden vakauttamissuunnitelmat vastaavat niin ikään talouden sopeutusohjelman mukaisia kokonaisalijäämän viitearvoja, ja vuonna 2013 alijäämän odotetaan olevan 3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vuoden 2012 talousarvio sisältää vakauttamistoimenpiteitä, joiden vaikutus on yli 5 prosenttia suhteessa BKT:hen ja joiden lähtökohtana ovat pysyvät rakenteelliset toimenpiteet. Toimenpiteistä kaksi kolmasosaa koskee menopuolta, ja niillä leikataan merkittävästi julkisen sektorin palkkoja ja eläkkeitä, supistetaan julkishallinnon työntekijämäärää 2 prosentilla (kokoaikavastaavina) ja rationalisoidaan valtionyhtiöiden toimintaa. Tulopuolella talousarvioon sisältyy toimenpiteitä, joilla vähennetään verovapautuksia, lisätään yleisen alv-kannan mukaan verotettavien hyödykkeiden ja palvelujen määrää, kiristetään tulo- ja yhtiöverotusta, korotetaan valmisteveroja ja tehostetaan toimia veronkierron ja veropetosten torjumiseksi. Julkisen talouden alijäämän odotetaan supistuvan 1,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2014 ja edelleen 1 prosenttiin vuonna 2015. Julkisen talouden tavoitteiden pääriskit liittyvät lähinnä valtionyhtiöiden alaan ja alue- ja paikallishallintoon. Rakenteellista rahoitusasemaa tarkasteltaessa julkisen talouden rakenteellisen sopeutuksen odotetaan olevan yli 7 prosenttia suhteessa BKT:hen kaudella 2011–2012. Keskipitkän aikavälin tavoite, joka on -0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, vastaa asianmukaisesti vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia. Julkisen velan odotetaan nousevan huippuunsa, 115,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen, vuonna 2013, minkä jälkeen se alkaa vähitellen supistua.

(13) Talouden sopeutusohjelman onnistuminen riippuu merkittävästi sellaisten laaja-alaisten rakenneuudistusten täytäntöönpanosta, joilla poistetaan talouden kymmenvuotisen pysähtyneisyyden taustalla olevat jäykkyystekijät ja pullonkaulat. Tähän mennessä on saavutettu näkyvää edistystä. Kauaskantoinen ja kunnianhimoinen

uudistussuunnitelma etenee suunnitelmien mukaan työmarkkinoiden, terveydenhoidon, asuntomarkkinoiden, oikeuslaitoksen sekä maksukyvyttömyysmenettelyjen, kilpailun ja sääntelypuitteiden osa-alueilla. Myös yksityistämiset ovat tähän mennessä onnistuneet erittäin hyvin. Verkkotoimialoilla edistyminen on ollut vaihtelevampaa. Erityisesti energiasektorilta puuttuu vielä kattava strategia, jolla leikattaisiin sektorin kasvavaa velkaa puuttumalla liiallisiin vuokriin.

(14) Rakennerahastojen strateginen uudelleenohjelmointi on meneillään ja painopisteenä on nuorisotyöllisyyden ja (etenkin pk-yritysten) kilpailukyvyn tukeminen. Uusilla toimenpiteillä lujitetaan toimia työllisyyspassin sekä yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen osa-alueilla ja helpotetaan pienten ja keskisuurten yritysten rahoituksen saantia.

(15) Portugali on tehnyt useita sitoumuksia Euro Plus -sopimuksen nojalla. Nämä sitoumukset ja vuonna 2011 esitettyjen sitoumusten täytäntöönpano liittyvät kilpailukyvyn lisäämiseen, työllisyysasteeseen nostamiseen, julkisen talouden kestävyyden parantamiseen ja rahoitusjärjestelmän vakauden vahvistamiseen,

SUOSITTAA, että Portugali toteuttaisi vuosina 2012–2013 toimia, joilla se

toteuttaa neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä 2011/344/EU vahvistetut toimet, jotka on määritelty tarkemmin 17 päivänä toukokuuta 2011 tehdyssä yhteisymmärryspöytäkirjassa ja sen myöhemmissä täydennyksissä.

Tehty Brysselissä […]

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja